

De Verenigde Naties pendelend tussen verheven doelen, veranderende omstandigheden en tekortschietende middelen

van Genugten, W.J.M.

Published in:
Vijftig jaar Verenigde Naties

Publication date:
1995

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
van Genugten, W. J. M. (1995). De Verenigde Naties pendelend tussen verheven doelen, veranderende omstandigheden en tekortschietende middelen: slotbeschouwing. In B. Bomert, & W. J. M. van Genugten (Eds.), *Vijftig jaar Verenigde Naties: grote problemen, bescheiden middelen* (pp. 157-164). Studiecentrum voor Vredesvraagstukken, KU Nijmegen.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

VIJFTIG JAAR VERENIGDE NATIES:
GROTE PROBLEMEN, BESCHEIDEN MIDDELEN

REDACTIE:

BERT BOMERT
WILLEM VAN GENUGTEN

Studiecentrum voor Vredesvraagstukken, KU Nijmegen
1995

Uitgever

Studiecentrum voor Vredesvraagstukken, Nijmegen

Omslag, druk- en bindwerk

CopyPrint 2000, Enschede

Met bijdragen van:

Drs. B. Arts

Dr. H.W. Bomert

Prof.dr. W.J.M. van Genugten

Dr. P.R.J. Hoebink

Prof.dr. G.J. Huizer

Drs. E. Mulleneers

Dr. J.E.J.G. Servaes

Drs. L. Wecke

ISBN: 90-71701-56-5

© Studiecentrum voor Vredesvraagstukken, 1995

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VERANTWOORDING

De Verenigde Naties wordt regelmatig kritisch bejegend. Vaak ook wordt zonder veel kennis van zaken over de organisatie geoordeeld en krijgt zij de schuld van alles wat er fout gaat. Anno 1995, bij de vijftigste verjaardag van de volkerenorganisatie, en met Somalië, voormalig Joegoslavië en Ruanda op het netvlies, kan men zich echter afvragen: hebben de critici eigenlijk wel ongelijk?

In dit boek wordt niet geprobeerd de beeldvorming die mettertijd rond de Verenigde Naties is gegroeid op een abstract niveau van bijval of tegenwicht te voorzien. Aan het woord zijn wetenschappers van de KU Nijmegen, die op basis van een aanzienlijke onderzoekservaring schrijven over de betekenis van de Verenigde Naties voor hun vakgebied. Aan de orde komen achtereenvolgens de terreinen ontwikkelingssamenwerking, mensenrechten, vrede en veiligheid, de vrijheid van informatie en het milieu. De nadruk ligt daarbij op informatie, analyse en, op basis daarvan, het leveren van een bijdrage aan een gedegen meningsvorming. Wie dan nog steeds wil afgeven op de Verenigde Naties — dit boek geeft daar alle aanleiding toe — kan dit na lezing wellicht beter gefundeerd doen dan voorheen. Maar de cynici zijn gewaarschuwd: er worden ook andere signalen uitgezonden! Ook daarvan zal men zich rekenschap hebben te geven.

Vermeld dient nog te worden dat de oorsprong van deze publikatie mede ligt bij de Nederlandse Vereniging voor de Verenigde Naties. Toen deze eind 1992 contact opnam met onderzoekers/docenten van de KU Nijmegen om te bezien of deze in hun onderzoek en onderwijs meer aandacht zouden kunnen schenken aan het werk van de volkerenorganisatie, ontstond de gedachte aan het schrijven van een boek over vijftig jaar Verenigde Naties. De tijd en de aangezochte auteurs deden de rest. Het resultaat: een bundel met artikelen, bedoeld als bescheiden bijdrage aan de opinievorming over de veelvormige activiteiten van de jarige.

De redactie
juli 1995

**DE VERENIGDE NATIES PENDELEND TUSSEN
VERHEVEN DOELEN, VERANDERENDE OMSTANDIGHEDEN
EN TEKORTSCHIETENDE MIDDELEN: EEN SLOTBESCHOUWING**

Willem van Genugten en Bert Bomert

In dit boek werd voor een aantal VN-beleidsterreinen aangegeven wat er zoal gebeurt, met de nadruk op informatie, analyse en bijdrage aan de opinievorming. In deze afsluitende bijdrage wordt gepoogd de beschreven resultaten af te zetten tegen de doelstellingen die aan de Verenigde Naties ten grondslag liggen. Daarbij beperken wij ons tot enkele lijnen die gemeenschappelijk zijn aan de verschillende bijdragen; voor meer specifieke — en dus veel genuanceerdere! — conclusies wordt verwezen naar de afzonderlijke hoofdstukken. Eerst wordt echter nader ingegaan op de doelstellingen van de Verenigde Naties, nodig als kader voor deze korte slotbeschouwing.

Doelstellingen

De doelstellingen van de Verenigde Naties staan alom bekend als hoog gegrepen en sterk idealistisch. Om ze enigszins naar waarde te kunnen schatten, zou eigenlijk uitvoerig moeten worden stilgestaan bij de oorsprong van de organisatie en de politiek-maatschappelijke context waarin destijds de doelstellingen zijn geformuleerd. Omdat de externe geschiedenis van de Verenigde Naties echter in grote lijnen bekend is — en anders gemakkelijk elders valt na te lezen¹ — volstaan we met een korte aanduiding van enkele van de belangrijkste punten.

Het belangrijkste facet in de geschiedenis van de totstandkoming van de Verenigde Naties is misschien wel de faliekante mislukking van haar voorganger, de Volkenbond. Hoewel de Bond pas na de Tweede Wereldoorlog officieel is opgeheven, was hij vanaf de tweede helft van de jaren dertig feitelijk niet meer tot handelen in staat. In de woorden van Baehr en Gordenker:

“De Duitse aanval op Polen in 1939, de inleiding tot de Tweede Wereldoorlog, werd niet eens meer in de Volkenbondsraad aan de orde gesteld. De organisatie had al haar gezag en daadkracht verloren.”²

Gecombineerd met de aanleiding tot en het verloop van de Tweede Wereldoorlog zelf, zijn het dergelijke ervaringen geweest die staatslieden als Franklin D. Roosevelt, President van de Verenigde Staten vanaf 1933, en Winston Churchill, Brits Premier vanaf 1940, ertoe brachten gezamenlijk te werken aan een blauwdruk voor een nieuwe naoorlogse organisatie. Als bekend gaven zij hun werkstuk de naam ‘Atlantisch Handvest’, een document dat zij ondertekenden in augustus 1941 en dat later dat jaar bijval zou krijgen van de andere geallieerden.³ De trein was op gang.

Belangrijke stappen werden vervolgens gezet op uiteenlopende plaatsen en via uiteenlopende nadere documenten. Historisch van grote betekenis zijn twee bijeenkomsten op het Amerikaanse landgoed Dumbarton Oaks, in de tweede helft van 1944, waar de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, China en de Sovjetunie overeenstemming bereikten over een “tentative scheme for a general international organization”,⁴ de basis voor het latere Handvest van de Verenigde Naties. Het Handvest zelf zou worden vastgesteld en ondertekend aan het einde van de oprichtingsconferentie van de Verenigde Naties te San Francisco (april-juni 1945), en — na de benodigde ratificaties⁵ — van kracht worden op 24 oktober van dat jaar. Aldus legden zo’n vijftig staten de grondslag voor de nieuwe volkerenorganisatie.

Wie het Handvest erop naslaat, wordt onmiddellijk geconfronteerd met de hoge dosis aan idealisme waarmee de nieuwe organisatie bij haar ontstaan werd omgeven — ‘werd opgezadeld’, zullen sommigen zeggen. Zo tonen de VN-lidstaten zich “vastbesloten komende geslachten te behoeden voor de gesel van de oorlog, die tweemaal in ons leven onnoemelijk leed over de mensheid heeft gebracht”. Verder wordt gesproken over “omstandigheden waaronder gerechtigheid (...) kan worden gehandhaafd” en over de aanvaarding van beginselen en het invoeren van methodes die ertoe leiden “dat wapengeweld niet zal worden gebruikt behalve in het algemeen belang” (preambule). Naast vraagstukken van vrede en veiligheid, staan in het Handvest zaken centraal als “het bevorderen van sociale vooruitgang en hogere levensstandaarden”, en “eerbied voor de rechten van de mens”, uitmondend in het streven de Verenigde Naties “een centrum te [laten] zijn voor de harmonisatie van het optreden van de naties ter verwezenlijking van deze gemeenschappelijke doelstellingen” (art. 1, lid 4). Tekenend is ook de bepaling met betrekking tot het lidmaatschap van de Verenigde Naties. Dit staat open voor “alle vredelievende staten die de in dit

Handvest vervatte verplichtingen aanvaarden en die, naar het oordeel van de Organisatie, in staat en bereid zijn deze verplichtingen na te komen" (art. 4).

De Verenigde Naties kent dus een aantal, in het Handvest rijkelijk algemeen omschreven doelstellingen. Inmiddels zijn deze, zoals dit boek laat zien, op veel VN-beleidsterreinen gepreciseerd of als nieuwe doelstellingen toegevoegd indien zij bij de oorspronkelijke redactie van het VN-Handvest ontbraken; dat laatste geldt met name het milieuterrein. Uit de wijze waarop de preciseringen en aanvullingen hebben plaatsgevonden, kan tevens worden afgeleid dat de Verenigde Naties door de decennia heen met haar tijd is meegegroeid, dat wil zeggen: met de problemen waaraan zij krachtens haar algemene doelstellingen het hoofd moet bieden. De mondiale vraagstukken van midden jaren veertig zijn veelal totaal andere dan die van midden jaren negentig. Deze veranderingen komen tot uitdrukking in de nadere doelen die voor de verschillende beleidsterreinen zijn geformuleerd. Ook daarvan bevat dit boek vele voorbeelden.

De aanscherping van de doelstellingen ten spijt, kan tevens worden vastgesteld dat vele richtinggevende documenten rijkelijk vaag zijn gebleven en slechts weinig laten zien van een inhoudelijke consensus. Vaak blijkt er binnen beleidsterreinen sprake te zijn van een gebrek aan overeenstemming over de basis-concepten of de richting die moet worden gevolgd, hetgeen vervolgens wordt verpakt in formuleringen waarin een ieder iets van zijn gading kan vinden. Echte ijkpunten waaraan de effectiviteit van de uiteenlopende VN-activiteiten kan worden afgemeten, zijn dergelijke formuleringen niet. Ook daarvan zijn in deze publikatie vele voorbeelden aan te wijzen.

Dat alles neemt niet weg dat de doelstellingen op veel beleidsterreinen voldoende concreet zijn om als beoordelingsmaatstaf te kunnen functioneren. En de vraag is dan hoe de verschillende auteurs oordelen over de effectiviteit van de Verenigde Naties. De resultaten blijken nogal uiteen te lopen, niet zozeer tussen de auteurs over de verschillende beleidsterreinen onderling, als wel binnen de afzonderlijke beleidsterreinen zelf. Alle auteurs wijzen op een (groot) aantal, soms zeer fundamentele problemen en tekortkomingen en voorbeelden van niet-effectiviteit op hun deelrein, terwijl zij allen tevens voorbeelden noemen van initiatieven die in meerdere of mindere mate geslaagd mogen heten. In enkele bijdragen wordt tevens vermeld hoe belangrijk de forumfunctie is die de Verenigde Naties vervult voor de gezamenlijke lidstaten en de niet-gouvernementele wereld. Zonder een instantie als de Verenigde Naties zouden veel staatsgrensoverschrijdende initiatieven nimmer zijn genomen, en zou er geen ontwikkeling op gang zijn gebracht naar een transnationale aanpak van de besproken mondiale vraagstukken.

Moeilijkheden

In alle bijdragen wordt uitvoerig stilgestaan bij de vraag waarom de Verenigde Naties zo vele van haar doelstellingen slechts met mate weet waar te maken. Als belangrijkste oorzaak wordt aangewezen dat de Verenigde Naties geen supranationale organisatie is, maar een optelsom van staten die bij alle te zetten stappen plegen uit te rekenen wat het hen zelf kost, hoe zij mogelijk in de toekomst kunnen worden geraakt door voorgestelde maatregelen, hoe deze zullen uitpakken op de binnenlandse 'kiezersmarkt', etc.. Weliswaar kent de Verenigde Naties verheven doelstellingen op uiteenlopende terreinen, maar tegelijkertijd is in de structuur van de organisatie ingeweven dat de lidstaten desgewenst op basis van minder verheven — maar daarmee niet illegitieme — privé-belangen kunnen opereren. De Verenigde Naties is geen onpartijdige en onafhankelijke instantie die automatisch in actie komt als het algemeen belang dat ingeeft, maar een verzameling van staten die in de praktijk van alledag hun handelen niet snel aan dat algemeen belang ondergeschikt maken. Dat maakt dat de daadkracht, nodig om de grote problemen waarvoor de Verenigde Naties zich gesteld ziet daadwerkelijk aan te pakken — zo een dergelijke aanpak al denkbaar en doenlijk is — in veel gevallen in onvoldoende mate aanwezig is: de politieke wil die bij sommige lidstaten aanwezig is, ontbreekt bij andere, het geldt dat de een wil zien, wil de ander niet fourneren, en waar de ene staat bereid is zijn eigenbelang terughoudend te laten meewegen in de debatten, is de andere openlijk bezig de Verenigde Naties te gebruiken voor zijn private doeleinden. Dit heeft grote gevolgen voor de richting en de slagkracht van de organisatie: waar vele chauffeurs tegelijkertijd achter het stuur plaatsnemen, is een eenduidige koers immers nauwelijks denkbaar.

Als factor in het niet-realiseren van veel VN-doelstellingen wordt in het boek verder veelvuldig gewezen op zaken liggend op organisatorisch vlak. Gebrek aan coördinatie en samenhang tussen de verschillende beleidssectoren, een te bureaucratische aanpak van problemen, een aanzienlijke 'overhead', een ondoorzichtig en gedeeltelijk nepotistisch benoemingenbeleid, het zijn evenzovele oorzaken en symptomen van de onmacht die de Verenigde Naties soms — sommige auteurs zouden zeggen: doorgaans — tentoonspreidt. Gevoegd bij een intense afkeer van grote organisatorische veranderingen, die immers vaak gepaard gaan met verlies van posities, en de soms moeizaam overeind te houden neutraliteit van het VN-personeel,⁶ zijn dit alle zaken die de slagkracht van de Verenigde Naties eveneens ernstig bemoeilijken. In dit boek wordt er op diverse plaatsen op gewezen.

In verschillende bijdragen wordt verder gesignaleerd dat de Verenigde Naties 'top down' opereert en vaak over het hoofd ziet hoe buitengewoon belang-

rijk het is te kunnen rekenen op steun en medewerking van lokale overheden en bevolkingen. Het inzetten van buitenlandse functionarissen, waar evengoed zou kunnen worden gewerkt met lokaal personeel, het opleggen van uit andere culturen afkomstige denkbeelden en benaderingswijzen, het over de hoofden van mensen heen opzetten van projecten, het zijn evenzovele bronnen voor mislukkingen. Zonder medewerking en 'popular participation' zijn veel beleidsinitiatieven gedoemd te mislukken. Mede in dat licht moet het pleidooi worden gezien voor de versterking van de niet-gouvernementele factor en de vormgeving van een 'civil society' die nationale en internationale overheden en instanties kan aanvullen en controleren.

Organisatie en financiën

De doelstellingen van de Verenigde Naties moeten worden waargemaakt met een organisatiestructuur, waarin zes hoofdorganen zijn aan te wijzen: de Algemene Vergadering, bestaande uit alle lidstaten van de VN, thans — na vele dekolonisaties en afsplitsingen — 185 in getal; de Veiligheidsraad, sinds 1965 bestaande uit vijftien lidstaten (voordien elf); de Economische en Sociale Raad, sinds 1973 bestaande uit 54 lidstaten (aanvankelijk bestaande uit achttien, en tussen 1965 en 1973 uit 27 lidstaten); de Trustschapsraad, belast met het toezicht op "niet-zelfbesturende gebieden" en wisselend van samenstelling; het Internationale Gerechtshof, bestaande uit vijftien rechters; en, tot slot, het Secretariaat, onder leiding van de Secretaris-Generaal en thans bestaande uit zo'n 10.000 banen. Verschillende organen kwamen in toegespitste vorm reeds aan de orde in de afzonderlijke bijdragen. Hier worden — in aanvulling op de verschillende bijdragen — enkele opmerkingen gewijd aan het reorganisatie-debat dat plaatsvindt onder leiding van de huidige Secretaris-Generaal, alsmede aan de financiën waarover de Verenigde Naties beschikt; twee belangrijke randvoorwaarden voor een succesvol toekomstig functioneren van de Verenigde Naties.

Wat betreft de reorganisatie kan worden gewezen op de lichte afslankingsoperatie die onder het bewind van Boutros-Ghali is ingezet — de opheffing van missies, de inkrimping en verplaatsing van conferentiecapaciteit, automatisering⁷ — en op het voortgaande debat aangaande de bevoegdheden en samenstelling van de verschillende VN-organen, nodig om de verschillende doelstellingen op zo effectief mogelijke wijze waar te maken. Gedacht kan worden aan de discussie over de hervorming van samenstelling en bevoegdheden van de Veiligheidsraad, aan de samenwerking met de Bretton Woods-instellingen (IMF en Wereldbank) en de nieuwe Wereldhandelsorganisatie, de stroomlijning van pro-

cedures binnen de Economische en Sociale Raad en zijn functionele commissies, of, uit vele voorbeelden, de aanpak van het principe van aanstelling van VN-personeel op basis van geografische herkomst. Ook kan worden gewezen op het debat over de relatie tussen de Verenigde Naties en regionale organisaties en op de toenemende nadruk op preventieve actie en de gevolgen die dit met zich meebrengt voor de VN-organisatiestructuur.⁸

En dan wat betreft de financiën. Conform de begrotingsvoorstellen van de Secretaris-Generaal zal het komende jaar voor het eerst sinds jaren lichtelijk worden bezuinigd op de reguliere uitgaven. De begroting voor 1996-1997 zou daarmee uitkomen op zo'n \$2,5 miljard. Een belangrijk probleem daarbij is dat slechts een bescheiden deel van de lidstaten — circa dertig — zijn verplichtingen tijdig nakomt. In totaal hebben de lidstaten medio 1995 een achterstand in betaling van zo'n één miljard dollar.⁹ Een financieel verhaal apart vormen de VN-vredesoperaties. Deze worden gefinancierd uit zelfstandige budgetten, die de laatste jaren exponentieel zijn gegroeid. Zo was de Verenigde Naties begin 1988 betrokken bij de oplossing van in totaal elf "disputes and conflicts", waarvoor \$230 miljoen beschikbaar was, terwijl de organisatie medio december 1994 betrokken was bij 28 conflicten en een budget had van \$3,6 miljard.¹⁰ Van dat bedrag hebben de lidstaten medio 1995 echter een kleine twee miljard gulden aan achterstallige betalingen uitstaan.¹¹ Het heeft de organisatie de afgelopen jaren ettelijke malen op de rand van een bankroet gebracht.

Tot slot

Wanneer we een voorzichtige balans opmaken van vijftig jaar Verenigde Naties, althans van de activiteiten op die terreinen die in deze bundel aan de orde waren, dan dient te worden vooropgesteld dat de opgaven waarvoor de wereld de Verenigde Naties plaatst van een gigantische complexiteit zijn. Of het nu gaat om structurele armoede, grootschalige bedreigingen van het leefmilieu, langdurige etnische conflicten, of massale schendingen van mensenrechten, steeds gaat het om vraagstukken van een orde die eigenlijk de menselijke maat overstijgt. Het gaat niet aan de Verenigde Naties te verwijten dat zij niet in staat is deze vraagstukken alleen of tezamen met de lidstaten op te lossen. Het speelt de Verenigde Naties parten dat zij ambitieus van opzet is en daarmee als het ware een veroordeling over zichzelf afroept, maar tegelijkertijd laat zich vaststellen dat velen dat ook wel best lijken te vinden: in het licht van de confrontatie met schier onoplosbare problemen is het prettig een zondebok te kunnen aanwijzen. Het is een rol die de Verenigde Naties de laatste tijd vaak, te vaak wat ons betreft, toevalt.

Tegelijkertijd blijft het zaak de Verenigde Naties voortdurend te blijven aanspreken op de uitvoering van haar veelvormige opdracht en de noodzaak daarvan het beste te maken, gegeven de hiervoor uiteengezette beperkingen. Daarbij dient een scherp oog gericht te blijven op de verschuivingen die optreden binnen de verschillende probleemgebieden waarop de Verenigde Naties actief is en op de vraag in welke mate de organisatie — mede gegeven de aanwezigheid van een reeks van andere actoren — is toegesneden op de aanpak van die veranderende realiteit. Laten we daarbij niet vergeten dat het tijd kost een mammoettanker een graad van koers te laten veranderen. Met Boutros Boutros-Ghali aan het roer en met de accenten die hij in enkele jaren heeft aangebracht, lijkt er reden tot enig vertrouwen in de toekomst, alle beperkingen ten spijt. En laten we ook niet vergeten dat de Verenigde Naties, ondanks alle gebreken, de enig waarlijk mondiale volkerenorganisatie is, zowel wat betreft het aantal lidstaten als wat betreft haar beleidsterreinen.

In aansluiting daarop kan hier worden geciteerd uit het hoofdredactionele commentaar dat *NRC Handelsblad* op 26 juni 1995 — deel één van de vijftigste verjaardag van de Verenigde Naties — aan het functioneren van de organisatie wijdde. Na onder meer te hebben vastgesteld dat het “soms mis ging”, maar “heel vaak ook goed”, dat de Verenigde naties “een nuttig forum [heeft geschapen] voor volkenrechtelijk dispuut en creatie van internationaal recht”, en dat de organisatie “in het dekolonisatieproces (...) soms als wasverzachter heeft kunnen functioneren tussen een besmeurd moederland en een rabiante soevereiniteitsdrang in de koloniën” — zaken die in allerlei varianten ook in dit boek aan de orde waren — besluit het commentaar met de zinsnede dat dit “object van onbehagen, van irritatie en frustratie alsnog zou moeten worden uitgevonden als het er niet was”. Dit boek geeft aanleiding tot dezelfde — dubbele — conclusie.

Noten

1. Voor het Nederlandse taalgebied kan worden gedacht aan P.R. Baehr en L. Gordenker, *De Verenigde Naties, ideaal en werkelijkheid*. Meppel/Amsterdam: Boom, 1992, tweede, geheel herziene druk, hoofdstuk 1.
2. *Ibidem*, blz. 22.
3. *Ibidem*, blz. 24.
4. J.G. Starke, in: Eugene Kamenka en Alice Erh-Soon Tay (eds.), *Human Rights*. London: Arnold, 1978, blz. 119.
5. Vgl. art. 110, lid 3 van het Handvest.
6. Vgl. art. 100 van het Handvest, dat voorschrijft dat VN-personeel geen aanwijzingen “van enige regering of van enige andere autoriteit buiten de Organisatie” mag ontvangen.
7. *NRC Handelsblad*, 19 mei 1995. *New York Times*, 18 mei 1995.

8. Zie over enkele van deze zaken: Geb Ringnald, "Herstructurering van de Verenigde Naties", *VN Forum*, 1992, nr. 2, blz. 1-10; Johan Galtung, "De Verenigde Naties vandaag: problemen en mogelijke oplossingen", in W. de Haar e.a. (red.), *De Verenigde Naties in beweging*. Nijmegen: Studiecentrum voor Vredesvraagstukken, 1990, blz. 95-111; Johan Kaufmann, *The Evolving United Nations: Principles and Realities*. Providence: ACUNS Reports and Papers, 1994, nr 4.
9. *NRC Handelsblad*, 19 mei 1995. Vgl. Boutros Boutros-Ghali, *Building Peace and Development*. New York: United Nations, 1994, blz. 35.
10. Boutros Boutros-Ghali, Supplement to An Agenda for Peace, *An Agenda for Peace*, Second Edition. New York: United Nations, 1995, blz. 8.
11. *NRC Handelsblad*, 19 mei 1995. Boutros Boutros-Ghali, *Building Peace and Development*. New York: United Nations, 1994, blz. 35. (Uiteraard past bij het noteren van dergelijke cijfers enige terughoudendheid. Ze kunnen veranderen tijdens het opschrijven. Niettemin geven zij een goede indicatie van de financiële positie van de Verenigde Naties.)